

Raadsplein besluitvormend

Datum 16 maart 2015

onderwerp Moties Vreemd aan de orde van de dag
portefeuillehouder
informant
eenheid/afdeling

Voorgesteld besluit raad

Raadsplein besluitvormend

Datum 16 maart 2015

onderwerp	Pre-advies Ouderbijdrage Jeugdhulp over de Motie Opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Bolt, J (Jeroen)
eenheid/afdeling	Ontwikkeling OWV
bijlagen	Voorstel: Informatienota Pre-advies Ouderbijdrage Jeugdhulp over de Motie Opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp Bijlage: Brief aan staatssecretaris Van Rijn Bijlage: 10 MVADOVVD GroenLinks - Opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het pre-advies Ouderbijdrage Jeugdhulp over de Motie "Opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp" zoals besproken in de raadsvergadering van 9 februari 2015.
2. De kamerbrief over de ouderbijdrage van staatssecretaris van Rijn van 24 februari 2015.

Informatienota voor de raad

Datum 25 februari 2015

Onderwerp	Pre-advies Ouderbijdrage Jeugdhulp over de Motie “Opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp”
Versienummer	01

Portefeuillehouder E. W. Anker

Informant J. Bolt/ J. van der Bij
Eenheid/Afdeling Ontwikkeling/OW
Telefoon 038 498 2792
Email J.Bolt@zwolle.nl

Bijlagen

1. Brief aan staatssecretaris Van Rijn
2. Motie “opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp”

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het pre-advies Ouderbijdrage Jeugdhulp over de Motie “Opschorten innen ouderbijdrage jeugdhulp” zoals besproken in de raadsvergadering van 9 februari 2015.
2. De kamerbrief over de ouderbijdrage van staatssecretaris van Rijn van 24 februari 2015

Inleiding

In uw vergadering van 9 februari 2015 is een motie behandeld waarin het college wordt opgeroepen voorlopig geen ouderbijdrage op te leggen voor de jeugd-GGZ en andere vormen van Jeugdhulp, tot duidelijk is of er op dit punt een wijziging van de Jeugdwet komt. De motie is door het college in pre-advies genomen.

De Zwolse gemeenteraad maakt zich zorgen over de effecten van het opleggen van de ouderbijdrage. De portefeuillehouder jeugdhulp heeft de ouderbijdrage inmiddels aan de orde gesteld in het bestuurlijk overleg Jeugd van de regio IJsselland. De Zwolse zorg is ook een regionale en landelijke zorg. Regionaal wordt er belang aan gehecht om ook op dit onderdeel gezamenlijk op te trekken. In het regionale overleg is het verzoek van de Zwolse gemeenteraad om contact op te nemen met de staatssecretaris gevolgd. Op korte termijn wordt er vanuit de regio een brief aan de staatssecretaris verstuurd die uw Raad zal ontvangen.

Daarnaast is in bijlage 1 de kamerbrief van 24 februari van de staatssecretaris over de ouderbijdrage opgenomen. Deze brief bevat de meest actuele landelijk stand van zaken.

Kernboodschap

Ondanks dat wij de motie begrijpen en uw zorgen herkennen en delen zijn er omstandigheden waarom wij nu niet over willen gaan tot uitvoering van de motie in brede zin en deze dus ontraden.

Om goede zorg en ondersteuning te bieden aan de Zwolse kinderen en jongeren is het belangrijk dat ondersteuning en zorg toegankelijk is. Drempels, die leiden tot zorgmijding moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. De financiële achtergrond van ouders mag er niet toe leiden dat zorgmijding door kinderen optreedt. Er zijn verschillende mogelijkheden om dit te voorkomen. Het CAK heeft de mogelijkheid de ouderbijdrage kwijt te schelden of buiten invordering te stellen. Via het SWT zullen wij alert zijn op kwijtscheldingsmogelijkheden of het buiten invordering stellen van de ouderbijdrage.

Gezien het landelijk toegezegde onderzoek, de kamerbrief van de staatssecretaris, het geldende overgangsrecht voor huidige cliënten en de bestaande mogelijkheden om zorgmijding te voorkomen, adviseren wij u om de uitkomsten van het landelijke onderzoek af te wachten.

In lijn met uw motie doen wij er alles aan om zorgmijding te voorkomen, zie ook hieronder. Wanneer er ondanks de mogelijkheden die er al zijn en vooruitlopend op de uitkomsten van het landelijk onderzoek en landelijke besluitvorming, toch zorgmijding in de gemeente Zwolle geconstateerd wordt vanwege de financiële achtergrond van ouders, dan zullen we maatwerkoplossingen bieden.

Om het debat over de ouderbijdrage goed te kunnen voeren wordt in deze nota informatie verstrekt over de ouderbijdrage en wordt ons advies nader inhoudelijk onderbouwd.

Toelichting op ouderbijdrage:

Waarom wordt een ouderbijdrage gevraagd?

Soms is het nodig dat een kind tijdelijk buiten het eigen gezin wordt verzorgd en opgevoed. Of voor een dagdeel buitenshuis verblijft. Dat laatste noemen we dagbehandeling. Het kan gaan om vrijwillige - dus op verzoek van ouders of het kind zelf - of gedwongen behandeling. Ouders zijn verplicht te voorzien in het onderhoud van hun kinderen en deze onderhoudsplicht blijft bestaan, ook als het kind buiten het gezin verblijft. Ouders met kinderen in een instelling die onder de Jeugdwet valt moeten een financiële bijdrage leveren, omdat de instelling in "het onderhoud" van de kinderen voorziet. Dat zijn kosten die ouders normaliter zouden maken voor bijvoorbeeld eten en drinken. In de Jeugdwet wordt dit het besparingsmotief genoemd.

Datum 25 februari 2015

In de in februari 2014 vastgestelde Jeugdwet wet is dan ook opgenomen dat er een ouderbijdrage wordt geheven bij inzet van jeugdhulp. Dit uitgangspunt is lokaal bekrachtigd met het vaststellen van de beleidsnota Jeugdhulp.

Het opleggen van een ouderbijdrage voor jeugdhulp is niet nieuw voor alle vormen van zorg. Op grond van de eerdere Wet op de Jeugdzorg werd er al jaren een ouderbijdrage voor (provinciale) jeugdzorg met verblijf opgelegd. Op grond van de AWBZ of de Zorgverzekeringswet werd nog geen ouderbijdrage opgelegd.

Hoogte van de ouderbijdrage

De hoogte van de ouderbijdrage is afhankelijk van de leeftijd van een kind, de soort hulp die een kind ontvangt en het aantal dagen of dagdelen per week dat een kind buiten het gezin verblijft.

De bedragen in onderstaande tabel zijn per maand en op basis van verblijf van 7 dagen per week voor 'dag' en 10 dagdelen per week voor 'dagdeel'. De bedragen gelden vanaf 1 januari 2015.

<i>Leeftijd kind</i>	<i>Dag (etmaal)</i>	<i>Dagdeel (deel van etmaal)</i>
0 t/m 5 jaar	€ 75,75	€ 37,88
6 t/m 11 jaar	€ 104,16	€ 52,08
12 t/m 20 jaar	€ 132,56	€ 66,28

Wanneer een kind minder dan 7 dagen of 10 dagdelen per week buiten het gezin verblijft dan wordt de ouderbijdrage berekend op basis van het gemiddeld aantal dagen of dagdelen per week. De minimale ouderbijdrage bedraagt € 3,79 per maand en de maximale ouderbijdrage bedraagt € 132,56 per maand. Het CAK stelt de ouderbijdrage vast en int deze ook.

Overgangsrecht

Kinderen die tot 1 januari 2015 krachtens de AWBZ en de Zvw zorg ontvingen en vanaf 1 januari 2015 in het overgangsrecht onder de Jeugdwet vallen, behouden dezelfde rechten en plichten. Gedurende het overgangsrecht zijn de ouders van deze kinderen met hun huidige indicatie en/of verwijzing tot uiterlijk 31 december 2015 geen ouderbijdrage verschuldigd. De groep die overgaat vanuit de Wet op de Jeugdzorg betaalde in 2014 al een ouderbijdrage en is dat ook onder het overgangsrecht verschuldigd.

1. Mogelijkheden voor kwijtschelding en buiten vordering stellen.

Landelijk wordt aangenomen dat het om 5.000 GGZ-jeugd kinderen gaat die in 2015 voor het eerst te maken krijgen met een ouderbijdrage. Vertaald naar de Zwolse situatie zou dat dan uitkomen op ongeveer 35 kinderen.

In een aantal gevallen is op grond van de Jeugdwet geen ouderbijdrage verschuldigd:

- de jeugdige wordt niet meer door zijn ouders verzorgd en opgevoed ten tijde van een adoptieproces,
- het gezag van de ouders is beëindigd,
- de jeugdhulp wordt geboden in een noodsituatie voor maximaal zes weken (crisis)
- als de rechter een alimentatiebijdrage oplegt voor degene die alimentatie betaalt.

Daarnaast kan het CAK de ouderbijdrage buiten invordering stellen. De ouder hoeft in dat geval de ouderbijdrage niet te betalen. Hiervan is sprake als de bijdrageplichtige:

- algemene bijstand ontvangt (onder bepaalde voorwaarden),
- als asielzoeker een verstrekking ontvangt,
- als TBS'er zak- en kleedgeld ontvangt,
- gedetineerd is en geen inkomen heeft,
- opgenomen is in een psychiatrisch ziekenhuis en geen inkomen heeft.

Daarnaast kan het CAK op grond van artikel 8.2.3, vijfde lid, Jeugdwet afzien van het innen van de (volledige) verschuldigde ouderbijdrage (de hardheidsclausule). Dit laatste kan alleen in uitzonderlijke gevallen, indien onverkorte toepassing van de voorschriften leidt tot een onbillijke situatie. De hardheidsclausule is een nieuw instrument in de Jeugdwet. In de Wet op de jeugdzorg ontbrak de mogelijkheid van de hardheidsclausule. In de Jeugdwet is de hardheidsclausule opgenomen om maatwerk te bieden en de ouderbijdrage niet te innen wanneer deze inning zal leiden tot onbillijkheden. Dit nieuwe instrument wordt momenteel landelijk uitgewerkt.

Aan de medewerkers van de SWT's is gevraagd om specifiek alert te zijn op dit thema en in bovenstaande situaties. Wanneer bij SWT medewerkers het vermoeden bestaat dat de ouderbijdrage kan worden kwijt gescholden of buiten vordering kan worden gesteld, zie hierboven, zullen zij ouders op de mogelijkheden daarop wijzen.

Ook weten we van aanbieders dat zij samen met clients kijken naar mogelijke oplossingen, indien het betalen van een ouderbijdrage mogelijk leidt tot zorgmijding.

2. Landelijk onderzoek en ontwikkelingen

De staatssecretaris heeft toegezegd dat hij onderzoek gaat (laten) doen waaruit zal moeten blijken of ouders door de ouderbijdrage worden belemmerd bij het zoeken en accepteren van hulp voor hun kinderen.

In steden als Den Haag, Rotterdam, Amsterdam, Haarlem en Zandvoort heeft het stadsbestuur al een besluit genomen over het opschorten van de ouderbijdrage. In vele andere gemeenten (o.a. Utrecht, Apeldoorn, Eindhoven, Nijmegen, Arnhem) wordt het onderwerp door de gemeenteraad geagendeerd. De besluiten van de gemeenten lopen inhoudelijk overigens uiteen. Haarlem heeft besloten de gehele ouderbijdrage in 2015 niet te innen. Den Haag, Rotterdam en Amsterdam schorten alleen de inning van de ouderbijdrage voor dagplaatsing voorlopig op, al dan niet in afwachting van de uitkomsten van het landelijke onderzoek.

De ene gemeente legt de nadruk op de kosteneffectiviteit waarbij het argument is dat de inning van de ouderbijdrage meer kost dan het oplevert (omdat de software om dit eenvoudiger te doen pas eind 2015 beschikbaar komt). De andere gemeente noemt nadrukkelijk ook inhoudelijke argumenten: het risico op zorgmijding en vraagtekens bij de aanname dat ouders kosten uitsparen die de ouderbijdrage rechtvaardigen.

Wij kunnen op dit moment geen zicht geven op de verhouding tussen het bedrag dat via de ouderbijdrage wordt geïnd en de administratieve lasten. Wat de ouderbijdrage oplevert is niet in harde cijfers weer te geven omdat voor veel kinderen geldt dat zij nog onder het overgangsrecht vallen en de ouders dus geen ouderbijdrage hoeven te betalen.

We herkennen wel dat de gemeentelijke inzet groter is dan verwacht omdat de technische koppelingen nog niet goed werken. Landelijk is er aan gewerkt om dit op te lossen wat recent heeft opgeleverd dat er door het CAK een webportal is ingericht waarop gemeenten online gegevens kunnen invoeren, zodat de gegevensuitwisseling volledig digitaal mogelijk is. Zowel PGB-houders als gemeenten zijn door het CAK geïnformeerd over de wijze waarop de ouderbijdrage uitgevoerd gaat worden.

3. Wettelijke situatie

Het uitvoeren van de motie zou betekenen dat wij strijdig met de wet handelen. Uit artikel 8.2.1 Jeugdwet blijkt dat de gemeente geen beleidsvrijheid heeft op dit punt. Niet over het wel of niet opleggen, niet over de hoogte van het bedrag en niet over het innen. De wet bepaalt in dat artikel wie ouderbijdrage verschuldigd is, in welke gevallen er geen ouderbijdrage verschuldigd is en in welke

Datum 25 februari 2015

gevallen er door het CAK afgezien kan worden van inning. Dit punt wordt door de staatssecretaris nogmaals benadrukt in zijn brief.

4. Regionale samenwerking

In de regio IJsselland wordt intensief samengewerkt op het gebied van de jeugdhulp. Er wordt belang aan gehecht om ook op dit punt gelijk op te trekken. Niet alleen vanuit financiële verveningsoogpunt, maar met name vanuit het oogpunt om uniformiteit naar inwoners toe te bieden.

In de besluitvorming moet ook het feit betrokken worden dat bij afschaffing van de ouderbijdrage het macrobudget voor gemeenten landelijk met ruim € 26 miljoen opgehoogd moet worden. Dat bedrag is namelijk bij de decentralisatie als te verwachten opbrengst aan ouderbijdragen voor gemeenten op de gemeentelijke budgetten ingehouden. Omdat de gemeenten in de regio IJsselland afgesproken hebben de totale kosten met elkaar te verevenen is het van belang om een gezamenlijk standpunt te hebben. Indien Zwolle dan wel alle gemeenten in de regio besluit om te stoppen met innen, dan zal er een oplossing moeten komen voor deze lagere inkomsten. Indien alleen Zwolle besluit te stoppen dan kan dit consequenties hebben op de vereveningsafspraken.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer

mevrouw R.E. Riemersma MCM